Memòria justificativa i econòmica de la proposició de llei de modificació de la llei 32/2014, de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària

1.- Memòria justificativa

La Llei 32/2014 va establir un marc sòlid de disciplina fiscal i estabilitat pressupostària per a totes les administracions públiques andorranes. Durant aquests anys, ha contribuït de manera decisiva a la consolidació de les finances públiques i a la credibilitat del país davant els mercats i organismes internacionals.

Tanmateix, després de més d'una dècada d'aplicació, el context econòmic, financer i institucional del Principat ha evolucionat. Les administracions públiques, tant la general com les comunals, es troben amb noves necessitats de gestió i de prestació de serveis, que requereixen un cert grau de flexibilitat dins del marc de sostenibilitat fiscal existent.

La present proposició de llei té com a objectius principals:

- Adequar la regla de la despesa corrent o de funcionament a la realitat pressupostària actual.
- Reforçar el principi de proporcionalitat en la gestió de la despesa pública.
- Eliminar restriccions obsoletes sobre la composició dels ingressos tributaris.
- Garantir un període d'adaptació raonable per a la implementació de la nova norma.

Article 1. Modificació de l'article 16

Es redefineix la regla de la despesa corrent, de manera que la suma de les despeses de personal, de béns corrents i serveis, i de transferències corrents no podrà superar el 80% de la despesa total pressupostada per a l'exercici corresponent. Cal destacar que al llarg dels darrers anys, l'administració general de l'Estat no ha complert amb les previsions de l'article 16. És així, notòriament, en el darrer pressupost aprovat (corresponent a l'exercici 2025), en el qual la despesa corrent creix aproximadament un 8%, molt per sobre del creixement nominal del PIB.

Article 2. Supressió de l'article 20

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=98e1feb9-6958-47cf-b85d-8ca0e374664c emprant el codi segur de verificació.

Es proposa eliminar la limitació segons la qual el pes de la imposició directa no pot superar el 40% del total dels impostos directes i indirectes de l'Administració general. Aquest precepte, que responia a una etapa inicial de desplegament del sistema tributari andorrà, ha perdut actualment la seva raó de ser. La seva supressió permetrà una política fiscal més dinàmica, ajustada a les necessitats del moment i coherent amb la maduresa del model econòmic del país. Cal destacar que les finances públiques andorranes ja no compleixen actualment amb les previsions de l'article 20 i que és difícilment imaginable que ho facin en el futur proper.

Article 3. Addició d'una disposició transitòria quarta

S'estableix una disposició transitòria que fixa, per a l'exercici pressupostari del 2026, un límit excepcional del 85% de la despesa total per al càlcul de la despesa corrent. Aquesta mesura facilita una adaptació progressiva al nou règim sense comprometre la sostenibilitat fiscal.

2.- Memòria econòmica i justificació de la llei

L'experiència de la darrera dècada mostra que la regla de creixement de la despesa corrent, vinculada a la variació del PIB, s'ha revelat massa rígida en determinats contextos, generant tensions pressupostàries i dificultant l'execució de polítiques públiques essencials.

El nou criteri percentual sobre la despesa total ofereix un mecanisme més estable, predictible i ajustat a la realitat pressupostària. Permet mantenir el control de la despesa corrent dins d'uns límits raonables i comparables amb els estàndards internacionals de sostenibilitat. Cal destacar que la despesa corrent de l'administració general de l'Estat l'any 2012 era de 321 milions d'Euros. Aquesta, va augmentar fins als 548 milions l'exercici 2025. Es tracta d'un increment molt destacat quan es compara, per exemple, amb el de les despeses d'inversió, que experimenten una variació dels 215 milions d'Euros l'any 2012 als 120 milions de l'any 2025.

Hi ha varis fenòmens que expliquen aquesta evolució de la despesa del Govern. Malgrat que una part de l'increment de la despesa corrent reposa sobre la provisió de nous serveis, no és menys cert que s'ha produït, en els darrers quinze anys, una multiplicació d'institucions (instituts, agències i altres organismes públics) que dupliquen

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=98e1feb9-6958-47cf-b85d-8ca0e374664c emprant el codi segur de verificació.

funcionalment la tasca empresa pels departaments de l'administració central. S'afegeix a aquest element la necessitat de dur a terme un debat sobre les competències i la despesa comunal, massa sovint solapada entre administracions. Aquesta darrera ha de tenir lloc, certament, de forma paral·lela a la modificació de la llei de sostenibilitat de les finances públiques.

Pel que fa a la supressió de l'article 20, aquesta mesura no comporta cap increment immediat de la pressió fiscal, sinó que elimina una limitació tècnica que no té efecte real sobre els comptes públics. Es tracta, per tant, d'una reforma neutra des del punt de vista pressupostari, però significativa per a la flexibilitat i coherència del marc normatiu, en un moment en el qual inevitablement la imposició directa al Principat ha sobrepassat la indirecta i amb un escenari de futur en el qual una disminució dels ingressos relatius fruit de l'IRPF i l'IS és molt poc plausible.

Ambdues modificacions permeten el compliment de l'administració general de la llei 32/2014, de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària, quan, en els propers mesos, es discutirà en seu parlamentària la presentació de la Llei del pressupost per a l'exercici 2026. És important que, malgrat no existir un règim sancionador al respecte, el Govern sigui exemplar en el compliment de la llei i la modificació aquí presentada així ho permet.

Finalment, la disposició transitòria garanteix una implementació ordenada i realista, evitant disfuncions entre el marc legal i els pressupostos de l'any vinent.

3.- Integració de la perspectiva de gènere

La integració de la perspectiva de gènere en l'aprovació de les polítiques públiques constitueix una obligació legal d'acord amb l'article 5 de la Llei 13/2019, del 15 de febrer, per a la igualtat de tracte i la no-discriminació.

A més a més, els articles 30 i 45 de la Llei 6/2022, del 31 de març, per a l'aplicació efectiva del principi d'igualtat de tracte i d'oportunitats i a la no-discriminació entre dones i homes exigeixen que els projectes i proposicions de Llei prevegin l'impacte de gènere en les diferents disposicions normatives. De manera similar, el reglament del Consell General contempla en l'article 103 la necessitat d'incloure la perspectiva de gènere en les proposicions de Llei.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=98e1feb9-6958-47cf-b85d-8ca0e374664c emprant el codi segur de verificació.

Un cop analitzada la present proposició de llei de modificació de la llei 32/2014, de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària, en ressurt un efecte innocu al tomb d'aquesta qüestió.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=98e1feb9-6958-47cf-b85d-8ca0e374664c emprant el codi segur de verificació.